

Laksaveiðan undir Føroyum álvarsligar fylgjur:

Fáa ongan laks í vøtnunum

— Stovnurin í vanda at fara heilt til grundar

Tað er vandi fyri at laksastovnurin undir Føroyum er heilt uppfiskaður. Meðan hetta plagar at vera besta fiskitið hjá silafiskarum, har teir árin frammanundan kundu fáa upp í 50 laksar, so hevur tað roynst so illa í ár, at neyvan nakar hevur fingið fleiri enn 2 laksar.

Teir næstan 500 limirnir í Føroya Silaveiðufelag eru skelkaðir! Vónsviknir og orkymlaðir spyrja teir, um alt tað stóra arbeiðið, sum Silaveiðufelagið hevur gjørt við at seta út laks tey seinastu 30 árin, hevur verið til onga nyttu!

Formaðurin í Føroya Silaveiðufelag, Svend Krosstein sigur í samrøðu við Sosialin, at støðan hjá hesum higartil so friska og stóra laksastovni er ógvuliga álvarslig.

Laksaveiðan undir Føroyum skuldina!

Hann ivast ikki í, hvør orsøkin er til hetta. — Tað er heilt givið, sigur hann, at tað er tann stóra veiðan eftir laks úti á havinum kring Føroyar, sum nú hevur givið laksastovninum sjálvan mønstingin.

Hann visir á, at meðan ein tey undanfarnu árin júst hesa tíðina hevur kunnað sær fleiri hundrad laksar í torvum á vøtnunum, so hava teir í ár ongantíð sæð fleiri enn 4–5 laksar saman.

Eitt er so tað, at silafiskararnir nú verða snyttir fyri fiskigleðina. Tað stóra arbeiðið, sum teir hava gjørt fyri at klekja og seta út laks, hevur einki givið teimum afturfyri.

Eitt annað er so tað, at tað er so lítið av gýtingarbúnum laksi komin niðan í áirnar, at tað møguleiga verður eingin laksur at strúka til heystar — við tí úrsliti, at stovnurin fer heilt til grundar.

— Missa vit so møguleikan at halda liv í stovninum, sigur Svend Krosstein, so verður heldur einki hjá skipunum at fiska í framtíðini.

Laksurin má sleppa niðan í vøtnini

Hóast støðan hjá laksastovninum er hættslig, so er enn ein lítil møguleiki at

Nýggja klekistøðin í Havnardali. Fer hon at standa tóm í heyst? Mangt bendir á tað

bjarga honum so dánt. Nakað av gýtingarbúnum laksir er komin inn undir land og roynir nú at koma niðan í vøtnini. Men niðri við strondina krækja fólk hendan laksin, sum jú er heilt ólógligt. Krøkingin hevur ongantíð verið so hervilig sum júst nú.

Svend Krosstein: — Sleppla hesir laksarnir ikki niðan í vøtnini, so hava vit ongan møguleika at fáa gýtingarfisk til at strúka í heyst. T.v.s., at vit fáa einki sett út til várs. Og so kunnu vit eins væl pakka saman.

Vit hava ongan møguleika at innflyta rogn úr øðrum londum. Landsdjórlæknin sigur sum rætt er, at vandin fyri at flyta inn sjúkurlaks er ov stórur. Tað eru vit eisini glaðir fyri, tí vit hava í dag bert friskan laks í Føroyum.

Taka eisini undirmátsfisk

Eftir hvat silaveiðumenn siga, so hevur tann óføra goða laksaveiðan hjá føroyskum skipum í ár ikki verið so heppin, sum ein kundi trúð. Vit hava jú heilt tikið grundarlagið undan stovninum.

Tað eru fiskað eini 280 tons í ár, sum hava eitt samláð virði uppá 14 mill. kr. Svend Krosstein sigur,

at tað sorgarliga er, at bátarnir hava eisini tikið nógv av undirmátsfiski.

Hann veit at siga frá einum báti, sum hevði 900 laksar, ið vóru undir loyvda minstamark. Hetta er bert frá einum báti, so verður hesin laksurin 3 kilo næsta ár eru tað ialt 3 tons. Er hetta tá miðaltal fyri bátarnar, so vil talan vera um eini 50 tons, um eini 20 skip royna eftir laks.

Formaðurin í Silaveiðufelagnum heldur ikki, at laksaveiðan undir Føroyum kann rættvisgerast, hvørki móttvegis Føroya Silaveiðufelag, sum hevur bygt stovnin upp, ella móti øðrum, sum eiga hin partin av laksinum.

Í Íslandi t.d. er ikki loyvt at veiða laks á opnum havi. Teir hava meira enn 200 laksaír, og tað er bert loyvt at fiska í vøtnunum og í árunum.

Um útlendingar frætta tað!

— Fer gongdin við laksaveiðuni undir Føroyum at halda fram, so ganga bert fá ár til einki verður eftir at fiska. Tað ringasta, sum tá kann henda, er, at útlendingar fáa at vita um hetta. Tá kann tað fara at kosta føroyingum nógv meira, enn laksaveiðan

hevur givið okkum, sigur Svend Krosstein.

Føroya Silaveiðufelag hevur fleiri ferðir sett seg í samband við landsstýrið um støðuna. — Vit hava bæði ringt og skrivað til fiskimálaráðharran, Heðin Klein, men tað er sum um teir ikki vilja á tal við okkum.

Hann heldur fram: — Vit brúka stóran part av okkara fritíð og eisini stóran part av arbeiðstíðini til frama fyri sila- og laksastovninum. Tað einasta vit fáa burtur úr, er gleðina at fiska og gera eitt gott arbeiði.

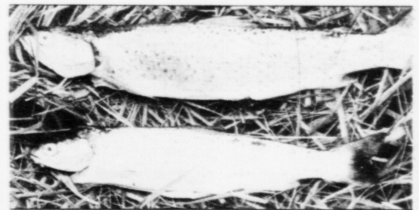
Størri klekistøð, men!

Tað seinasta tiltakið, ið silaveiðumenn hava staðið fyri, er at byggja eina heilt nýggja klekistøð. Tann gamla klekistøðin í Sandagerði er vordin ov lítil.

Nú er ein nýggj støð bygd beint sunnanfyri vatnbrunnin í Havnardali. Húsin hava kostað umleið 200.000 kr. og var ætlanin at taka imóti fleiri hundrad laksur til at strúka til heystar.

Vanliga hevur bert borið til at strúka umleið 100 laksar um árið. Nú bendir nógv so ná, at tað verður als einki at strúka til heystar.

Bygt laksastovn upp í 35 ár

Føroya Silaveiðufelag varð sett á stovn í 1946. Tá var eingin laksur í Føroyum. Eitt av endamállum felagsins var at fáa nýggj fiskasløg til landið og bæta um livimøguleikarnar hjá verandi fiskasløgum.

Beinanvegin varð farið at kanna, um tað var gjørligt at byggja ein laksastovn upp í Føroyum. Laksægg vórðu keypt úr Íslandi. Tann fyrsti laksurin varð settur út á vári 1947.

Hildið varð fram við hesum í nøkur ár, men tað tyktist trupult at fáa nakran stovn á fótur. Fiskurin treivst ikki væl.

Men so við og við vóru fleiri laksar at siggja. Menn fingju fleiri og betri royndir av arbeiðinum, og nú kunnu eggini flytast úr Íslandi við flogfari.

Í 1960-unum var komið undir land. Stovnurin var nú av álvara farin at vaksa, og ein kundi fiska hampuliga nógv av laks í vøtnunum.

Silaveiðufelagið hevur lagt seg eftir at hava laks gangandi í trimum ymsum plássum: í Leynarvatni, í Saksunarvatni og Millum Fjarða í Skálabotni. Í dag er eisini eitt sløg av laks í Sandsvatni.

Nógv arbeiðsorka og peningur er lagt í at naka og hjúkla um hendan laksastov. Laksatrappur eru gjørdar eitt nú í ánni av Leynasandi niðan í Leynavatn. Eisini hava silaveiðumenn bygt klekistøð í Sandagerði. Henda støðin hevur leingi verið ov lítil — nú er so ein nýggj klekistøð bygd í Havnardali.

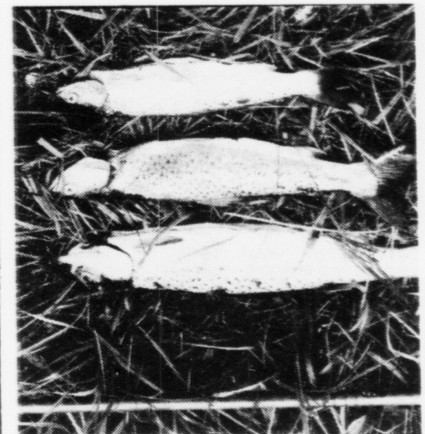
Føroyski laksurin man eiga stóran part av fríleikunum hjá føroyskum silafiskarum. Men eisini útlendingar hava leitað hendan vegin at fiska laks.

Teir hava verið so hugtiknir av stovninum og teimum frálikku fiskimøguleikunum, at teir eru komnir aftur á hvørjum ári.

Nú er so vend komin í. Fyri trimum árum síðani var minni av laks. Menn roknaðu við, at hetta mundi vera ein ringur árgangur. Í fjør var so uppافتur minni av laks, og í ár visir tað seg so at vera heilt lítið av laks — eins lítið og tey fyrstu royndarárin.

Talan er ikki um ringar árgangir. Harafturimóti er laksurin uppfiskaður úti á havinum. Teir útlendingar, sum plaga at koma henda vegin á hvørjum ári, eru vónsviknir. Teir koma helst ikki aftur, tí eingin fiskur er at fáa.

Og tað vóru teir, sum søgdu seg vera so glaðar at koma til Føroya, tí onga staðni var slikt ríkidømi av laks, sum her.

Lýsið í sosialinum!